

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

12 12 2024

м. Київ

№ 1730

Про затвердження Програми незалежного тестування фахових знань та вмінь учителів іноземної мови (англійська мова) закладів загальної середньої освіти

Відповідно до пункту 8 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630 (із змінами), підпункту 5 пункту 17 Положення про сертифікацію педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 року № 1190 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2019 року № 1094), пункту 5 Положення про Український центр оцінювання якості освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2005 року № 1312 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 року № 624), та на виконання пункту 3 наказу Міністерства освіти і науки України від 01.11.2024 № 1556 «Про деякі питання проведення сертифікації педагогічних працівників у 2025 році»

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Програму незалежного тестування фахових знань і вмінь учителів іноземної мови (англійська мова) закладів загальної середньої освіти, що додається.

2. Українському центру оцінювання якості освіти (Вакуленко Т.) під час розроблення та укладання тестів для оцінювання фахових знань та умінь учителів іноземної мови (англійська мова) закладів загальної середньої освіти при проведенні сертифікації забезпечити відповідність тестових завдань змісту Програми, зазначеної у пункті 1 цього наказу.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Кузьмичову Н.

Міністр

Оксен ЛІСОВИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України

12 12 24 № 1730

**ПРОГРАМА НЕЗАЛЕЖНОГО ТЕСТУВАННЯ ФАХОВИХ ЗНАНЬ І ВМІНЬ
УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (АНГЛІЙСЬКА МОВА) ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму призначено для оцінювання фахових знань і вмінь учителів іноземної мови (англійська мова) закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО) шляхом незалежного тестування в межах сертифікації педагогічних працівників.

Програму укладено відповідно до Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 року №1225, (далі – Професійний стандарт), Державних стандартів середньої освіти. Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 року № 904.

Незалежне тестування є одним з трьох інструментів сертифікації вчителів ЗЗСО та застосовується для перевірки фахових знань і вмінь як складників професійних компетентностей учителів іноземної мови (англійська мова) ЗЗСО відповідно до трудових функцій (навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів), партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу, участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища, провадження освітнього процесу) згідно з Професійним стандартом.

Метою незалежного тестування є оцінювання фахових знань і когнітивних умінь як складників компетентностей учителів іноземної мови (англійська) згідно з Професійним стандартом, а саме:

- здатності володіти державною мовою для здійснення професійної діяльності;
- здатності забезпечувати навчання здобувачів освіти іноземної мови (англійської) та спілкуватися іноземною мовою (англійською) у професійному колі;
- здатності формувати і розвивати мовно-комунікативні вміння й навички здобувачів освіти;
- здатності моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, визначених державними стандартами початкової, базової та профільної середньої освіти;
- здатності формувати й розвивати в здобувачів освіти ключові компетентності й наскрізні вміння, визначені державними стандартами початкової, базової та профільної середньої освіти;
- здатності здійснювати інтегроване навчання здобувачів освіти;
- здатності добирати й використовувати сучасні й ефективні методики й технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти;
- здатності формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти;

- здатності орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності;
- здатності ефективно використовувати наявні й створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) ресурси;
- здатності використовувати цифрові технології в освітньому процесі;
- здатності визначати і враховувати в освітньому процесі вікові й індивідуальні особливості здобувачів освіти, їхній психо-емоційний стан;
- здатності використовувати стратегії роботи зі здобувачами освіти, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності;
- здатності формувати мотивацію здобувачів освіти та організовувати їхню пізнавальну діяльність;
- здатності формувати спільноту здобувачів освіти, у якій поважають і враховують права кожного;
- здатності усвідомлювати особисті відчуття, почуття, емоції, потреби та емоційні стани інших учасників освітнього процесу, керувати власними емоційними станами;
- здатності конструктивно й безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу;
- здатності усвідомлювати й поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі;
- здатності до суб'єкт-суб'єктної взаємодії із здобувачами освіти в освітньому процесі;
- здатності залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства;
- здатності працювати в команді із залученими фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами;
- здатності створювати умови, які забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища;
- здатності до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами;
- здатності забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного здобувача освіти з урахуванням вікових та інших індивідуальних особливостей;
- здатності організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу;
- здатності здійснювати профілактично-просвітницьку роботу із здобувачами освіти та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни;
- здатності формувати в здобувачів освіти культуру здорового й безпечного життя;
- здатності підтримувати особисте фізичне та психоемоційне здоров'я під час професійної діяльності;
- здатності надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу;
- здатності прогнозувати результати освітнього процесу;
- здатності планувати освітній процес;
- здатності організовувати процес навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти;
- здатності організовувати різні види й форми навчальної і пізнавальної діяльності здобувачів освіти;
- здатності організовувати осередки навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти;
- здатності здійснювати оцінювати результатів навчання здобувачів освіти;
- здатності аналізувати результати навчання здобувачів освіти;
- здатності формувати спроможність у здобувачів освіти до самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання.

Програму структуровано відповідно до трудових функцій, визначених Професійним стандартом: провадження освітнього процесу, навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів); партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу; участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища. Кожен розділ програми містить підрозділи, що відповідають професійним компетентностям учителів іноземної (англійської) мови ЗЗСО згідно з Професійним стандартом.

Перший розділ «Проведення освітнього процесу» містить підрозділи:

- планування й прогнозування освітнього процесу;
- вимоги до організації освітнього процесу та змістового наповнення освітнього середовища;
- оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

Другий розділ «Навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів)» містить підрозділи:

- комунікація державною мовою з дотриманням норм української літературної мови;
- комунікація іноземною (англійською) мовою в професійному спілкуванні;
- зміст мовно-літературної (іншомовної) освітньої галузі (англійська мова);
- методики й технології навчання іноземної (англійської) мови;
- створення й підтримка цифрового середовища для ефективного навчання іноземної (англійської) мови.

Третій розділ «Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу» містить підрозділи:

- психологічні особливості, самооцінка й особливості становлення пізнавальних процесів здобувачів освіти середнього та старшого шкільного віку;
- розвиток емоційно-етичної компетентності вчителя;
- суб'єкт-суб'єктна взаємодія вчителя з іншими учасниками освітнього процесу.

Четвертий розділ «Участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища» містить підрозділи:

- організація індивідуального, диференційованого та інклюзивного навчання;
- організація безпечного освітнього середовища.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Назва підрозділу	Зміст матеріалу	Фахові знання й уміння (складники професійних компетентностей)
I. ПРОВЕДЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ		
1.1. Планування й прогнозування освітнього процесу	Вимоги до визначення мети і завдань навчальних занять (уроків та інших форм організації освітнього процесу), засоби досягнення цих вимог. Цілі навчання в когнітивній сфері: знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінювання, творчість	<i>Знати:</i> - основні вимоги до визначення мети і завдань навчальних занять (уроку та інших форм організації освітнього процесу). <i>Уміти:</i> - проєктувати мету та очікувані результати уроку відповідно до теми уроку й потреб здобувачів освіти; - моделювати мету й завдання навчальних занять (уроку та інших форм організації освітнього процесу) на діагностико-прогностичній основі;

		- визначати мету й очікувані результати різних етапів опанування змісту освіти
	Календарно-тематичний план; план-конспект навчального заняття, індивідуальний план професійного саморозвитку вчителя. Складники плану навчального заняття: послідовність видів діяльності, спрямована на інтеграцію комунікативних умінь, види діяльності, які формують / поглиблюють знання й розвивають відповідні компетентності. Планування видів діяльності на навчальному занятті, які враховують різні способи сприймання навчального матеріалу здобувачами освіти, сприяють розвитку наскрізних умінь. Варіативність структури навчальних занять	<i>Знати:</i> - базові види / типи планування освітнього процесу й основні вимоги до них; - варіативність навчальних занять у базовій середній і профільній середній школі. <i>Уміти:</i> - визначати складники календарно-тематичного плану на навчальний рік; плану-конспекту навчального заняття; - визначати в плані-конспекті навчального заняття альтернативні види роботи, розраховані на незаплановану реакцію здобувачів освіти та/або зміну навчальної ситуації; - аналізувати плани-конспекти навчальних занять на предмет наявності видів діяльності, що враховують різні способи сприймання навчального матеріалу здобувачами освіти, сприяють розвитку життєвих умінь
1.2. Вимоги до організації освітнього процесу та змістового наповнення освітнього середовища	Нормативні документи, що регламентують діяльність учителя закладу загальної середньої освіти (зокрема закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»; Концепція «Нова українська школа», Державні стандарти середньої освіти, Типові освітні програми для ЗЗСО). Нормативно-правова база організації освітнього процесу на рівні початкової, базової та профільної середньої освіти. Зміст мовно-літературної (іншомовної) освітньої галузі державних стандартів початкової та середньої освіти: характеристика змісту навчання, компетентнісний потенціал галузі, вимоги до обов'язкових результатів навчання та орієнтири для оцінювання їх. Нормативно-правове забезпечення навчання іноземної (англійської) мови	<i>Знати:</i> - вимоги нормативних документів до планування та здійснення освітнього процесу на рівні початкової, базової та профільної середньої освіти. <i>Уміти:</i> - аналізувати нормативні документи з метою дотримання їх вимог у професійній діяльності
	Форми організації освітнього процесу. Форми організації навчальної діяльності	<i>Знати:</i> - структуру уроків та інших форм організації навчально-пізнавальної діяльності;

		- особливості складання планів-конспектів навчальних занять (уроків та інших форм організації освітнього процесу); - різні форми організації освітнього процесу та навчальної діяльності здобувачів освіти на рівні початкової, базової та профільної середньої освіти в очному, дистанційному та змішаному режимах <i>Уміти:</i> - визначати тему навчального заняття (уроку) відповідно до навчальної програми та календарно-тематичного плану - добирати форми роботи в асинхронному та синхронному режимах під час дистанційного навчання
	Вимоги до освітнього середовища, зорієнтованого на особистісний, творчий і духовний розвиток здобувачів освіти. Індивідуальні потреби здобувачів освіти у пізнавальній сфері, у сфері особистісного й фізичного розвитку. Обладнання для забезпечення навчального процесу в НУШ. Навчальні осередки в освітньому середовищі НУШ	<i>Знати:</i> - вимоги до організації освітнього середовища; - призначення й оснащення навчальних осередків НУШ. <i>Визначати:</i> - компоненти освітнього середовища, необхідні для реалізації державних стандартів початкової, базової та профільної середньої освіти. <i>Добирати:</i> - дидактичні матеріали та засоби для уроків та інших організаційних форм навчання, для оформлення класної кімнати; - матеріали для створення навчальних осередків у класі
1.3. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти	Ознаки, що характеризують стан і результати процесу навчання іноземної (англійської) мови та процесу виховання й соціалізації здобувачів освіти. Формувальне й підсумкове оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти. Вербальне оцінювання. Критерії формувального оцінювання (чіткі аргументовані коментарі вчителя щодо оцінки, обґрунтовані рекомендації щодо покращення результативності навчальної діяльності здобувачів освіти в коментарях учителя). Критерії підсумкового оцінювання. Види та форми діагностувальних робіт для моніторингу / поточного й підсумкового контролю. Засоби контролю, перевірки й підсумкового оцінювання, збору й узагальнення	<i>Знати:</i> - види та форми діагностувальних робіт для контролю динаміки процесу навчання здобувачів освіти; - характеристику рівнів опанування мови (англійської) відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти (Супутній том 2020); - загальні критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за державними стандартами початкової, базової та профільної середньої освіти; - критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти з іноземної (англійської) мови. <i>Розуміти:</i> - сутність і мету формувального оцінювання; - способи й засоби оцінювання компетентностей здобувачів освіти;

статистичних даних та аналізу їх, педагогічної діагностики соціальних, моральних якостей особистості здобувача освіти. Роль формувального оцінювання в освітньому процесі. Інструментарій формувального оцінювання (спостереження, спільна постановка цілей, рефлексійні вправи, організація зворотного зв'язку під час навчального заняття тощо). Рівні навчальних досягнень здобувачів освіти при бальному (підсумковому) оцінюванні: початковий, середній, достатній та високий. Рівні навчальних досягнень здобувачів освіти при вербальному оцінюванні. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з іноземної (англійської) мови (поточне / формувальне / підсумкове). Рівні й критерії оцінювання. Особливості оцінювання різних видів мовленнєвої діяльності. Види помилок в усному й писемному мовленні здобувачів освіти. Типи помилок (грубі / негрубі, однотипні). Методи й прийоми здійснення аналізу й рефлексії навчальної діяльності здобувачів освіти. Методи й прийоми само- та взаємооцінювання здобувачами освіти навчальних результатів

- способи надання конструктивного зворотного зв'язку здобувачам освіти.

Уміти:

- визначати мету педагогічної діагностики;
- визначати критерії та показники формувального оцінювання;
- інтерпретувати результати педагогічної діагностики;
- визначати труднощі в реалізації мети навчання, виховання й соціалізації здобувачів освіти, визначати способи подолання цих труднощів;
- визначати типові труднощі та помилки здобувачів освіти;
- розрізняти навчальні завдання та прийоми роботи на уроці, які може використовувати вчитель для здійснення здобувачами освіти рефлексії навчальної діяльності;
- визначати різні методи та прийоми для здійснення здобувачами освіти на уроках рефлексії їхньої навчальної діяльності (самостійно та/або за підтримки вчителя);
- виявляти різні види помилок в усному й писемному мовленні здобувачів освіти;
- розрізняти типи помилок в усному й писемному мовленні здобувачів освіти.

Добирати:

- зміст, методи, форми і засоби оцінювання навчальних досягнень відповідно до вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти;
- засоби контролю відповідно до типу / мети педагогічної діагностики;
- завдання (або роботи) для визначення рівня сформованості компетентностей здобувачів освіти;
- інструментарій формувального та підсумкового оцінювання здобувачів освіти;
- засоби самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти;
- ефективні методи й прийоми здійснення аналізу та рефлексії навчальної діяльності здобувачів освіти;
- ефективні методи й прийоми самооцінювання здобувачами освіти результатів навчання;

		- різноманітні форми роботи, які забезпечують умови для проведення здобувачами освіти взаємооцінювання навчальних результатів; - інструменти оцінювання різних видів навчальної діяльності
II. НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПРЕДМЕТІВ (ІНТЕГРОВАНІХ КУРСІВ)		
2.1. Комунікація державною мовою з дотриманням норм української літературної мови	Особливості функціонування української мови як державної, її комунікативно-соціальні функції. Статус української мови як державної, мов національних меншин (корінних народів). Терміни й професіоналізми, які використовують у фаховому спілкуванні. Норми культури мовлення в професійному спілкуванні. Інтонаційні та позамовні засоби виразності. Мовленнєві жанри педагогічного спілкування. Комунікація: комунікативна взаємодія; ситуація спілкування; комунікативні наміри співрозмовників; типові стратегії мовленнєвої взаємодії; соціокультурні норми спілкування; принципи етики спілкування	<i>Володіти:</i> - базовими знаннями в галузі мовознавства в обсязі, необхідному для здійснення професійної діяльності; - навичками культури мовлення й нормами української літературної мови; - інтонаційними та позамовними засобами виразності; - базовими знаннями з мовного законодавства України. <i>Знати:</i> - терміни та професіоналізми, які використовують у фаховому спілкуванні; - основні правила етики ділового спілкування; - типові стратегії мовленнєвої взаємодії в професійному спілкуванні. <i>Уміти:</i> - добирати доречні мовні засоби (лексичні, граматичні), зважаючи на контекст, стиль, тип, жанр мовлення тощо; - виявляти недоліки й помилки в написаному й пропонувати доцільні варіанти поліпшення (редагування) тексту; - виявляти комунікативні наміри мовця (мету мовлення), виражені прямо й опосередковано; - знаходити в тексті / текстах потрібну інформацію, виражену як прямо, так і опосередковано; - визначати комунікативну доцільність використання мовленнєвих жанрів у різних мовленнєвих (педагогічних) ситуаціях; - дотримуватись етики педагогічного спілкування; - дотримуватись соціокультурних норм у професійному спілкуванні
2.2. Комунікація іноземною (англійською) мовою в професійному спілкуванні	Мовна, мовленнєва, соціокультурна та соціолінгвістична компетентності. Мовленнєві функції та експоненти. Мовний інвентар (лексика, граматики), його роль та принципи добору.	<i>Знати:</i> - рівні опанування мови відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти (Супутній том 2020). <i>Розуміти:</i>

	Міжкультурна компетентність
--	------------------------------------

- тривалу розмову навіть тоді, коли вона не чітко структурована, зокрема, її прихований зміст;
- широкий спектр довгих, складних автентичних друкованих, аудіо-/відео- текстів, включно з літературними творами, газетні/журнальні статті, спеціалізовані академічні/ професійні публікації, доповіді, оголошення, лекції, промови, радіо- і телепередачі, телефонні розмови;
- довгі та складні фактичні та літературні тексти, розрізняючи стиліові відмінності;
- спеціалізовані статті та довгі технічні інструкції, навіть якщо вони не стосуються вашої галузі;
- мовленнєві наміри та приховані змісли висловлень на складні, абстрактні теми.

Уміти:

- представляти чіткі, детальні описи складних предметів, інтегруючи підтеми, розвиваючи окремі моменти та завершуючи відповідним висновком.
- створювати чіткі, добре структуровані тексти, висловлюючи власні погляди;
- представляти детальні виклади складних тем в есе чи доповіді, підкреслюючи найважливіші питання;
- створювати тексти різних стилів, типів і жанрів з урахуванням цільового читача;
- вільно та ефективно використовувати мову для соціальних, академічних та професійних цілей;
- точно формулювати ідеї та думки;
- ефективно розв'язувати проблеми комунікації, зокрема через культурні розбіжності, уточнюючи й наводячи приклади;
- писати чіткі, добре структуровані та точні тексти складної тематики;
- акцентувати увагу на актуальних важливих питаннях, розширювати і підкріплювати погляди допоміжними пунктами, аргументами і відповідними прикладами, а також завершувати відповідним висновком;
- створювати чіткий, добре структурований, детальний текст на складні теми, демонструючи контрольоване використання

		мовних засобів та кліше, з'єднувальних елементів та засобів зв'язності; - стабільно підтримувати високий рівень граматичної правильності.
2.3. Зміст мовно-літературної (іншомовної) освітньої галузі (англійська мова)	Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (Супутній том 2020). Мовленнєві функції та експоненти. Мовний інвентар (лексика, граматики), його роль та принципи добору. Міжкультурна компетентність.	<i>Знати:</i> - широкий діапазон лексичних одиниць (далі – ЛО), сталі фразеологічні та ідіоматичні вирази, синонімічні ряди й антонімічні опозиції включно, правила оперування ними, орфографію, семантику й сфери вживання багатозначних слів; - принципи укладання тематичних глосаріїв, ведення словників, види словників (двомовні, одномовні, фразеологічні тощо); способи словотворення; вимоги до коректного лексичного оформлення висловлювань, критерії оцінювання рівня сформованості лексичної компетентності; - весь спектр фонологічних (артикуляційних, просодичних) особливостей англійської мови; вимоги до коректного артикуляційного та інтонаційного оформлення висловлювань, критерії оцінювання рівня сформованості фонетичної компетентності; - повний спектр граматичних одиниць та структур англійської мови; вимоги до та критерії оцінювання рівня граматичної компетентності; - стилі, жанри текстів, особливості їх структури та змісту, засоби логічного зв'язку між частинами тексту; етапи роботи з текстом під час його читання/слухання в залежності від комунікативного завдання; стратегії подолання мовних труднощів; широкий спектр ідіоматичних виразів та розмовної лексики, характерних для сучасної англомовної літератури; - типи монологів/діалогів, їх структурні, лінгвістичні та стилістичні особливості та комунікативні функції; значення засобів міжфразового зв'язку; реєстри мовлення, їх мовні засоби; значення паралінгвістичних явищ, характерних для певних ситуацій; стратегії мовлення, планування змісту висловлювання, компенсаторні стратегії; - види та жанри писемного спілкування (доповідь, стаття на академічну/професійну тему, есе- міркування, резюме, рецензія на літературний твір/фільм, проєкт, офіційний лист, твір), їх

--	--

структурні, мовні та стилістичні особливості, комунікативні функції, засоби міжфразового зв'язку, правила оформлення; стратегії планування, компенсаторні стратегії.

Уміти:

- вживати ЛО відповідно до контексту, вибирати з текстів ЛО, що стосуються певної теми, підтеми, ситуації; укладати тематичні глосарії, словники; визначати значення та функцію ЛО на основі словотворчих елементів і з контексту.
- використовувати граматичні структури доречно та зі значною гнучкістю; постійно підтримувати високий рівень граматичної правильності;
- аналізувати граматичне оформлення мовлення;
- розрізняти основну інформацію та другорядну, прогнозувати зміст тексту; вибирати головні факти, не звертаючи уваги на другорядні;
- аналізувати та критично оцінювати зміст прочитаного / прослуханого (розпізнавати факти, комунікативно-прагматичне значення повідомлення, суб'єктивну думку, ставлення, особисту думку та емоційну оцінку автора, відстежувати аргументацію);
- класифікувати та систематизувати отриману інформацію; працювати з англомовними джерелами, критично мислити, аналізувати і синтезувати, оцінювати здобуту інформацію; користуватися стратегіями комунікативної та навчальної діяльності;
- передавати отриману в ході читання/слухання інформацію чи повідомляти про результати пошуку додаткової інформації іншим, висловлювати власну думку щодо змісту прочитаного/прослуханого.
- аргументувати власний погляд поясненням та фактами, роблячи відповідні висновки;
- переказувати різними способами сприйнятий на слух чи прочитаний текст;
- робити повідомлення, детальний опис чи розповідь за темою, об'єднуючи підтеми, розвиваючи окремі тези та завершуючи їх відповідним висновком.
- чітко й детально пояснити відмінності між ідеями, концепціями та речами;

		- пояснювати, формулювати інструкції щодо виконання навчальних завдань; - організувати, структурувати і укладати своє висловлювання; - фокусувати увагу на мовних правилах та нормах, правилах і нормах комунікації та поведінки в ній; - демонструвати обізнаність з умовами ввічливості, вживати ввічливі форми; розпізнавати соціокультурні сигнали, особливо ті, що вказують на відмінності, і діяти відповідно до них; - використовувати відповідний реєстр; регулювати рівень формальності (реєстр і стиль) відповідно до соціального контексту: формальний, неформальний або розмовний, залежно від ситуації, і підтримувати послідовний реєстр; - розпізнавати широкий спектр ідіоматичних виразів та розмовної лексики, сленгу, здійснювати зміну реєстру; розуміти гумор, іронію, імпліцитні культурні відсилання і нюанси значення
2.4. Методики й технології навчання іноземної (англійської) мови	Педагогічні технології навчання іноземної (англійської) мови Компетентнісний, діяльнісний та особистісно орієнтований підходи до навчання. Поняття «методика навчання», «педагогічна технологія», «принцип», «метод». Класифікація педагогічних технологій. Особливості педагогічних технологій. Технологія розвитку критичного мислення. Технологія розвивального навчання. Проектна технологія. Ігрові технології. Технологія модульного навчання. Технологія дослідницького навчання. Методики активного навчання. Інтегроване навчання (на рівні внутрішньогалузевої та міжгалузевої інтеграції). Технологія віддаленого навчання – асинхронний та синхронний компоненти.	<i>Знати:</i> - концептуальні засади компетентнісного, діяльнісного й особистісно орієнтованого підходів до навчання; - дидактико-методичні вимоги до застосування педагогічних технологій у навчанні іноземної (англійської) мови; - види педагогічних технологій у навчанні іноземної (англійської) мови; - функції педагогічних технологій у навчанні іноземної (англійської) мови; - особливості віддаленого навчання у синхронному та асинхронному режимах. <i>Розуміти:</i> - особливості різних підходів до навчання, зокрема, компетентнісного, діяльнісного й особистісно орієнтованого; - особливості педагогічних технологій у навчанні предметів та інтегрованих курсів освітньої галузі; - доцільність застосування технологій навчання залежно від умов (вік здобувачів освіти, навчальний предмет / курс, тип та етап уроку, технологія навчання); - підходи до проектування змісту та видів навчальної діяльності відповідно до конкретної педагогічної технології; - суть інтегрованого навчання.

		Уміти: - характеризувати різні підходи до навчання; - диференціювати поняття «методика навчання», «педагогічна технологія», «технологія навчання», «принцип», «метод»; - доцільно добирати відповідну педагогічну технологію залежно від змісту й умов (вік здобувачів освіти, навчальний предмет / курс, тип та етап уроку, технологія навчання); - визначати особливості інтегрованого навчання (на рівні внутрішньогалузевої та міжгалузевої інтеграції); - добирати доцільні методи навчання відповідно до освітньої технології та мети й завдань навчального заняття, особливостей змісту навчального матеріалу та індивідуальних особливостей здобувачів освіти; - добирати і збалансовувати активності та матеріали відповідно до специфіки синхронного або асинхронного режимів у разі віддаленого навчання
	Методики навчання іноземної (англійської) мови Зміст і принципи побудови мовно-літературної освіти. Модельні навчальні програми з іноземної (англійської) мови: реалізація компетентнісного потенціалу мовно-літературної освітньої галузі, формування ціннісних орієнтирів, забезпечення розвитку наскрізних умінь у здобувачів освіти. Навчальні програми з іноземної (англійської) мови. Принципи розроблення навчальної програми: структурування змісту. Базові знання, очікувані результати навчання, відповідність їх орієнтирам для оцінювання з мовно-літературної (іншомовної) освітньої галузі. Групи обов'язкових результатів навчання. Види навчальної діяльності. Критерії добору навчально-методичного забезпечення для досягнення здобувачами освіти очікуваних результатів навчання мовно-	Знати: - зміст і принципи побудови шкільної мовно-літературної (іншомовної) освіти; - компетентнісний потенціал мовно-літературної (іншомовної) освітньої галузі; - характеристику змісту навчання, вимоги до обов'язкових результатів навчання мовно-літературної (іншомовної) освітньої галузі та орієнтири для оцінювання їх згідно з Державними стандартами середньої освіти; - основні показники рівня сформованості компетентного мовця й читача (мотиваційний, когнітивний, поведінковий, оцінно-рефлексійний); - принципи побудови модельних програм з іноземної (англійської) мови; - принципи розроблення навчальних програм з іноземної (англійської) мови; - види навчальної діяльності здобувачів освіти з іноземної (англійської) мови; - загальну характеристику основних понять методик навчання іноземної (англійської) мови (підходи, принципи, методи, прийоми, засоби навчання);

літературної (іншомовної) освітньої галузі.

Загальна характеристика основних понять методик навчання іноземної (англійської) мови (підходи, принципи, методи, прийоми, засоби навчання).

Цілі, зміст та особливості навчання іноземної мови на різних рівнях освіти.

Принципи комунікативного навчання іноземної мови.

Мовна, мовленнєва, соціокультурна та соціолінгвістична компетенції.

Підходи до навчання іноземної (англійської) мови (компетентнісний, особистісно орієнтований, дослідницький, комунікативно-діяльнісний, інтегрований): сутність, зміст і функції.

Методи й прийоми навчання іноземної (англійської) мови.

Компетентнісно орієнтовані завдання з іноземної (англійської) мови.

Прийоми активного навчання, розвитку критичного мислення, дистанційного й змішаного навчання іноземної (англійської) мови.

Самостійна пізнавальна діяльність здобувачів освіти, зокрема навчально-дослідницька на навчальних заняттях з іноземної (англійської) мови. Навчальне дослідження як складник технології дослідницького навчання.

Сучасні засоби навчання іноземної (англійської) мови. Форми організації навчання іноземної (англійської) мови. Типи й види навчальних занять з іноземної (англійської) мови.

Особливості навчальних занять (уроків) іноземної (англійської) мови різних типів.

Структура (етапи) навчальних занять з іноземної (англійської) мови.

Вимоги до навчального заняття (уроку) іноземної (англійської) мови.

- методи і прийоми активного навчання, прийоми мисленнєвого характеру, розвитку критичного мислення, дистанційного і змішаного навчання на навчальних заняттях з іноземної (англійської) мови;
- основні форми організації навчання іноземної (англійської) мови;
- типи і види навчальних занять (уроків) іноземної (англійської) мови;
- структуру (етапи) навчального заняття (уроку) іноземної (англійської) мови;
- вимоги до навчального заняття (уроку) іноземної (англійської) мови;
- засоби візуалізації та види наочності на навчальних заняттях (уроках) іноземної (англійської) мови;
- форми позакласної роботи з іноземної (англійської) мови;
- основні напрями, принципи і види робіт з розвитку мовлення здобувачів освіти;
- методику роботи з мовленнєвими жанрами;
- загальнодидактичні й лінгвометодичні принципи навчання іноземної (англійської) мови;
- особливості засвоєння лінгвістичної теорії;
- характеристики користувачів мови відповідно до рівня опанування та дескриптори комунікативних мовленнєвих умінь
- критерії автентичності завдань і матеріалів.

Розуміти:

- нормативно-правове забезпечення навчання іноземної (англійської) мови;
- сутність, зміст і функції компетентнісного, особистісно орієнтованого, дослідницького, комунікативно-діяльнісного, інтегрованого підходів до навчання іноземної (англійської) мови;
- особливості застосування методів і прийомів розвитку критичного мислення на навчальних заняттях з іноземної (англійської) мови;
- особливості навчальних занять (уроків) різних типів та видів з іноземної (англійської) мови;
- особливості організації самостійної пізнавальної діяльності здобувачів освіти, зокрема навчально-дослідницької;
- особливості засвоєння й використання лінгвістичної теорії в

Засоби візуалізації та її види на навчальних заняттях (уроках) іноземної (англійської) мови.
Позакласна робота з іноземної (англійської) мови та її форми.
Особливості засвоєння й використання лінгвістичної теорії (методика навчання фонетики, лексики, граматики).
Мовленнєвий розвиток здобувачів освіти на навчальних заняттях (уроках) іноземної (англійської) мови: основні напрями, принципи і види робіт.
Модель організації мовленнєвої діяльності через чотири способи спілкування: сприймання, продукування, взаємодія та медіація.
Загальнодидактичні й лінгвометодичні принципи навчання іноземної (англійської) мови
Організація навчальної діяльності відповідно до рівня опанування мови, який досягається.
Навчання на основі автентичних завдань.
Учніське мовне портфоліо.

мовленнєвій практиці.

Уміти:

- диференціювати поняття «модельна програма», «навчальна програма»;
- аналізувати модельні навчальні програми та навчальні програми з іноземної (англійської) мови;
- добирати методи й прийоми навчання іноземної (англійської) мови;
- добирати засоби навчання та дидактичний матеріал до навчальних занять з іноземної (англійської) мови;
- визначати тип і вид навчального заняття (уроку) іноземної (англійської) мови;
- формулювати мету й завдання навчального заняття (уроку) іноземної (англійської) мови;
- аналізувати компетентісно орієнтовані завдання з іноземної (англійської) мови;
- організовувати навчальне дослідження; здійснювати пошук нового способу або засобу діяльності;
- оперувати мовними знаннями й дослідницькими вміннями;
- розрізняти способи спілкування та відповідні комунікативні активності: сприймання (сприймання на слух, зорове сприймання), продукування (усне та писемне), взаємодія (усна, писемна, онлайн), медіація (тексту, понять, спілкування);
- адаптувати активності, пропонувані в підручниках, до зовнішнього контексту;
- добирати доцільні активності з різних джерел для інтеграції способів спілкування та комунікативних мовленнєвих умінь, здобувачів освіти;
- визначати автентичність завдань, активностей та матеріалів задля наближення навчання до реального життя;
- добирати активності, навчальні матеріали, мовний інвентар відповідно до комунікативної ситуації та рівня опанування мови, який досягається

2.5. Створення й підтримка цифрового середовища для ефективного навчання іноземної (англійської) мови	Цифрове оснащення навчального кабінету Цифрові пристрої навчального кабінету (зокрема комп'ютерні пристрої, мультимедійна дошка, принтер тощо), їхнє призначення та взаємодія. Розпізнавання й усунення елементарних несправностей цифрових пристроїв. Налаштування цифрового простору відповідно до потреб класу. Базове програмне забезпечення. Поняття про операційну систему, її основні об'єкти та операції з ними. Прикладне програмне забезпечення (текстовий процесор, редактор презентацій, табличний процесор), їх основні об'єкти та виконання основних операцій з ними. Комп'ютерні мережі, їх складові. Структура локальної мережі закладу освіти. Обліковий запис користувача. Доступ до мережних ресурсів (даних, пристроїв) та відповідні права	<i>Знати:</i> - призначення та правила експлуатації цифрових пристроїв; - вимоги до організації цифрових робочих місць у навчальному кабінеті; правила техніки безпеки й санітарно-гігієнічні вимоги щодо використання комп'ютерної техніки; - основні види програмного забезпечення; - основні об'єкти операційних систем (файл, папка, ярлик, дерево файлів), алгоритми виконання основних операцій з ними; - основні об'єкти текстового процесора, редактора презентацій, табличного процесора, алгоритми виконання основних операцій з ними. <i>Розуміти:</i> - призначення та обмеженість цифрових пристроїв, їх взаємодію в комп'ютерній системі; - особливості використання цифрових пристроїв та програмного забезпечення для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами (ООП). <i>Уміти:</i> - розпізнавати елементарні несправності комп'ютерних систем (пристроїв і програм); - налаштовувати програмне середовище відповідно до освітніх потреб класу, зокрема для дітей з ООП
	Електронні (цифрові) освітні ресурси (ЕОР) для організації уроків іноземної (англійської) мови Класифікація та призначення електронних (цифрових) ресурсів (ЕОР). Визначення, оцінювання, добір ЕОР. Правила й норми академічної доброчесності та авторського права під час роботи з ЕОР. Можливості хмарних сервісів для професійної комунікації та взаємодії (Google Workspace for Education, Office 365 for Education). Цифровий навчальний контент, призначений для навчання здобувачів освіти з ООП	<i>Знати:</i> - основні типи та призначення ЕОР; - типи дозволів на використання спільних ресурсів та правила їх надання; - правила й норми академічної доброчесності та авторського права під час роботи з ЕОР - правила мережевого етикету. <i>Розуміти:</i> - можливості хмарних сервісів для професійної комунікації та взаємодії, для організації спільної роботи, проведення опитування (Google Workspace for Education Office, 365 for Education). <i>Уміти:</i>

		- добирати безпечні, доцільні для навчання здобувачів освіти ЕОРи, впорядковувати їх та використовувати з урахуванням мети, умов навчання, вікових особливостей, їхніх потреб та рівня підготовки, режиму навчання; - дотримуватися вимог авторського права на використання та модифікацію електронних (цифрових) освітніх ресурсів
	Безпека в цифровому освітньому середовищі Персональні та корпоративні дані, їх конфіденційність. Небезпеки та ризики в цифровому просторі. Кібербезпека. Відповідальна й безпечна поведінка в цифровому просторі. Захист цифрових пристроїв, персональних даних та електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Захист від небажаного контенту	<i>Знати:</i> - сутність понять «публічна інформація», «приватна інформація», «конфіденційна інформація»; - основні види небезпек та ризиків, ознаки кібератак, онлайн-злочинів, методи захисту від них; - основні правила безпечної поведінки в цифровому просторі; - вікові обмеження на перегляд сторінок і створення облікових записів. <i>Розуміти:</i> - основні положення нормативних документів щодо захисту персональних даних та кібербезпеки. <i>Уміти:</i> - визначати ризики у разі невиконання політики безпеки; - створювати надійні паролі; - відрізнити довірені інформаційні джерела від шахрайських
ІІІ. ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ З УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ		
3.1. Психологічні особливості, самооцінка й особливості становлення пізнавальних процесів здобувачів освіти, молодшого, середнього й старшого шкільного віку	Психологічні новоутворення молодшого шкільного віку: довільність психічних процесів, внутрішній план дій, уміння організовувати навчальну діяльність, рефлексія. Вікові особливості та індивідуальні відмінності перебігу когнітивних процесів у дітей молодшого шкільного віку. Особливості розвитку особистості учня початкової школи. Психологічні особливості підліткового віку: почуття дорослості, потреба в самоствердженні. Суспільно корисна діяльність підлітків і ставлення до навчання. Розвиток самосвідомості в підлітковому віці (самопізнання, самооцінка).	<i>Знати:</i> - вікові особливості дітей молодшого, середнього (підліткового) та старшого шкільного віку (раннє юнацтво): потреби, особливості мотиваційної сфери. <i>Розуміти:</i> - чинники впливу на розвиток самосвідомості в молодшому шкільному, підлітковому віці та ранній юності; - особливості формування соціальних і моральних якостей особистості здобувача освіти. <i>Уміти:</i> - добирати способи мотивації здобувачів освіти до навчання і розвитку;

	Особливості мотиваційної сфери підлітка (потреба в самореалізації). Вибір особистісного і професійного шляху як особливість соціальної ситуації розвитку в ранній юності. Внутрішня особистісна позиція старшокласника. Розвиток самосвідомості в ранній юності: відкриття неповторного внутрішнього світу, формування цілісного уявлення про себе. Потреба самовираження як особливість мотиваційної сфери особистості в ранній юності	- аналізувати результати спостережень / опитувань / бесід / анкетувань для визначення соціальних, навчальних потреб здобувачів освіти, зокрема й здобувачів освіти з ООП
	Види самооцінки та способи визначення її рівня. Стратегії формування позитивної самооцінки здобувачів освіти. Способи формування адекватної самооцінки здобувачів освіти	<i>Знати:</i> - прояви завищеної чи заниженої самооцінки здобувачів освіти; - способи формування адекватної самооцінки здобувачів освіти. <i>Уміти:</i> - визначати рівень самооцінки здобувачів освіти за допомогою інтерпретації результатів відповідної психолого-педагогічної діагностики; - добирати стратегії навчання, які сприятимуть формуванню позитивної самооцінки здобувачів освіти; - створювати умови для формування позитивної самооцінки здобувачів освіти
	Особливості розвитку пізнавальних процесів у підлітковому віці (сприймання, увага, пам'ять, уява, мислення і мовлення). Особливості кліпового типу мислення. Пізнавальна самодіяльність як особливість пізнавальних процесів у підлітковому віці. Особливості пізнавальної сфери в ранній юності: становлення індивідуального стилю інтелектуальної діяльності	<i>Знати:</i> - вікові особливості пізнавальної діяльності дітей середнього (підліткового) та старшого шкільного віку (раннє юнацтво). <i>Розуміти:</i> - роль індивідуалізації в навчальному процесі дітей середнього та старшого шкільного віку. <i>Уміти:</i> - визначати індивідуальні особливості сприймання навчального матеріалу здобувачами освіти ; - забезпечувати умови для пізнавальної самодіяльності здобувачів освіти
3.2. Розвиток емоційно-етичної компетентності вчителя	Емоційний інтелект, складники його та умови розвитку. Причини виникнення й особливості вияву різних видів емоцій і почуттів. Способи емоційної саморегуляції й подолання стресу	<i>Знати:</i> - причини виникнення стресових ситуацій і професійного вигорання; - способи самозбереження психічного здоров'я.

		<i>Уміти:</i> - сприяти порозумінню між учасниками освітнього процесу; - застосовувати практики емоційної саморегуляції; - визначати ефективні способи запобігання професійному вигоранню
	Стратегії, методи й прийоми ненасильницької комунікації. Правила ведення діалогу й полілогу з учасниками освітнього процесу. Різновиди конфліктів між учасниками освітнього процесу. Причини виникнення та способи подолання конфліктів між учасниками освітнього процесу	<i>Знати:</i> - правила ведення діалогу й полілогу з учасниками освітнього процесу; - способи запобігання виникненню конфліктних ситуацій між учасниками освітнього процесу. <i>Уміти:</i> - розпізнавати випадки порушення прав дитини й громадянина України; - застосовувати методики й стратегії ненасильницької комунікації; - поважати права учасників освітнього процесу; - комунікувати з учасниками освітнього процесу з повагою до суспільних цінностей
	Основні положення Декларації прав дитини. Загальна Декларація прав людини. Основні правила етики ділового спілкування	<i>Знати:</i> - принципи «Декларації прав дитини»; - основні положення «Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод». <i>Уміти:</i> - застосовувати основні стратегії поведінки щодо захисту власних прав та захисту здобувачів освіти під час освітнього процесу
3.3. Суб'єкт-суб'єктна взаємодія вчителя з іншими учасниками освітнього процесу	Педагогічна взаємодія, форми взаємодії здобувачів освіти і вчителя. Діалог зі здобувачами освіти як засіб партнерської взаємодії. Партнерство. Технології, що дають змогу реалізувати педагогіку партнерства в освітньому процесі (гуманно-особистісна технологія, педагогіка співробітництва й технологія індивідуалізації навчання)	<i>Знати:</i> - технології, що дають змогу реалізувати педагогіку партнерства в освітньому процесі; - методи, форми й засоби навчання й забезпечення взаємодії під час освітнього процесу. <i>Розуміти:</i> - сутність понять «педагогічна взаємодія», «партнерство». <i>Уміти:</i> - добирати питання для навчального діалогу з здобувачами освіти як засобу партнерської взаємодії; - визначати й добирати доцільні способи взаємодії здобувачів освіти і вчителя

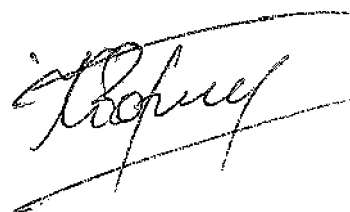
	Повноваження вчителя у взаємодії з батьками (іншими законними представниками). Особливості комунікації вчителя з батьками (іншими законними представниками). Партнерська взаємодія вчителя й батьків (інших законних представників) здобувачів освіти	<i>Знати:</i> - повноваження вчителя в роботі з батьками (іншими законними представниками); - основні форми роботи з батьками (іншими законними представниками). <i>Розуміти:</i> - особливості комунікації з батьками (іншими законними представниками); - наслідки застосування тієї чи іншої форми роботи з батьками (іншими законними представниками); - сутність партнерської взаємодії з батьками (іншими законними представниками). <i>Уміти:</i> - визначати повноваження вчителя в роботі з батьками (іншими законними представниками); - визначати засоби для налагодження ефективної комунікації з батьками (іншими законними представниками), зокрема й через інтернет-ресурси (спеціально створені сайти, соціальні мережі тощо)
	Принципи командної взаємодії в професійному середовищі. Завдання й функції членів команди психолого-педагогічного супроводу здобувачів освіти з ООП	<i>Знати:</i> - основні принципи командної взаємодії; - обов'язки та повноваження постійних і залучених членів команди психолого-педагогічного супроводу здобувачів освіти з ООП; - методи педагогічної підтримки дитини з ООП в освітньому процесі
IV. УЧАСТЬ В ОРГАНІЗАЦІЇ БЕЗПЕЧНОГО ТА ЗДОРОВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА		
4.1. Організація індивідуального, диференційованого та інклюзивного навчання	Механізми надання додаткової підтримки: асистент учителя, індивідуальна програма розвитку. Особливості роботи з дітьми із порушеннями психофізичного розвитку. Створення безпечного дружнього середовища в класі. Урахування принципів інклюзивної освіти та недискримінаційного підходу в добиранні дидактичних матеріалів	<i>Знати:</i> - особливості навчання й розвитку дітей з ООП; - принципи інклюзивної освіти в добиранні дидактичних матеріалів; - методи й форми роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку; - прийоми створення психологічно комфортних умов освітнього процесу; - маркери для визначення освітніх труднощів I рівня. <i>Розрізняти:</i>

		- різноманітні педагогічні технології навчання здобувачів освіти з ООП. <i>Розуміти:</i> - роль асистента вчителя в інклюзивному навчальному процесі; - значення поняття «безпечне дружнє середовище»; - необхідність урахування індивідуальних потреб фізичного розвитку здобувачів освіти при створенні освітнього середовища; - сутність недискримінаційного підходу в освітньому середовищі. <i>Визначати:</i> - індивідуальні пізнавальні потреби та інтереси здобувачів освіти при формуванні освітнього середовища; - індивідуальні потреби здобувачів освіти у сфері особистісного та фізичного розвитку при формуванні освітнього середовища (зокрема обдарованих дітей, дітей, які мають особливі освітні потреби). <i>Уміти:</i> - аналізувати індивідуальний навчальний план, індивідуальну навчальну програму як складові частини Індивідуальної програми розвитку здобувачів освіти з ООП; - визначати прояви дискримінації за різними ознаками в освітньому середовищі
	Адаптація та модифікація змісту, процесу й продукту в інклюзивному освітньому просторі. Методи й прийоми роботи з здобувачами освіти з ООП. Принципи й методи підтримки осіб з ООП	<i>Знати:</i> - основні способи адаптацій та модифікацій змісту, процесу й продукту в інклюзивному освітньому просторі; - методи й прийоми роботи з здобувачами освіти з ООП. <i>Розрізняти:</i> - навчальні завдання для здобувачів освіти з ООП з наявними адаптаціями та модифікаціями. <i>Уміти:</i> - добирати доречні форми й методи підтримки осіб з ООП; - здійснювати необхідні модифікації та адаптації завдань для здобувачів освіти з ООП
	Ігрова технологія, технологія проблемного навчання, диференційованого навчання, технологія розвивального навчання, інтерактивна, проєктна технологія, технологія розвитку критичного мислення. Способи виявлення	<i>Знати:</i> - особливості організації освітнього процесу за сучасними технологіями (ігрова технологія, технологія проблемного навчання, диференційованого навчання, технологія

	здібностей, інтересів та можливостей здобувачів освіти. Ресурси освітнього середовища як чинника розвитку особистості здобувача освіти	розвивального навчання, інтерактивна, проєктна технологія, технологія розвитку критичного мислення); - різні способи виявлення здібностей, інтересів та можливостей здобувачів освіти. <i>Уміти:</i> - оцінювати ресурсний потенціал освітнього середовища як чинника розвитку особистості здобувача освіти; - добирати доцільні та ефективні методи й прийоми проблемного, диференційованого, розвивального навчання; - розрізняти методи, прийоми та стратегії розвитку критичного мислення; - добирати дидактичний матеріал, пристрої та обладнання відповідно до змісту навчального заняття, вікових та індивідуальних потреб здобувачів освіти для їхнього розвитку
4.2. Організація безпечного освітнього середовища	Вимоги до створення здоров'язбережувального освітнього середовища. Санітарно-гігієнічні вимоги до організації освітнього процесу в закладі освіти. Основи безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни. Сучасні проблеми й основні завдання безпеки життєдіяльності. Ознаки психологічно комфортних умов освітнього середовища. Регуляція й узгодженість функцій організму дитини й узаємозв'язку організму з навколишнім середовищем. Основні причини травматизму й методи запобігання йому. Складники здоров'я людини. Вплив мікрокліматичних умов, освітлення, шуму, вібрації, електромагнітних випромінювань та інших чинників виробничого середовища на організм людини та її працездатність. Здорове харчування. Здоровий спосіб життя. Протидія булінгу	<i>Знати:</i> - вимоги до створення здоров'язбережувального освітнього середовища; - санітарно-гігієнічні вимоги до організації освітнього процесу в школі; - основні методи й системи безпечної життєдіяльності; - засоби збереження життя, здоров'я й захисту дітей в умовах загрози виникнення небезпечних і надзвичайних ситуацій; - складники здорового харчування; - методи профілактики захворювань; - способи протидії булінгу; - основні причини травматизму і методи запобігання йому. <i>Розуміти:</i> - вплив мікрокліматичних умов, освітлення, шуму, вібрації, електромагнітних випромінювань та інших факторів виробничого середовища на організм людини та її працездатність; - поняття «булінг». <i>Уміти:</i> - визначати систему заходів, що запобігають пожежам і вибухам; - визначати вплив факторів ризику на здоров'я людини; - оцінювати освітнє середовище щодо його відповідності вимогам до створення здоров'язбережувального освітнього середовища;

		- визначати профілактичні заходи, спрямовані на збереження здоров'я здобувачів освіти
	Способи запобігання поширенню шкідливих звичок серед здобувачів освіти	<i>Знати:</i> - наслідки поширення шкідливих звичок; - способи запобігання поширенню шкідливих звичок. <i>Уміти:</i> - планувати й організовувати профілактичну роботу для запобігання шкідливих звичок серед здобувачів освіти
	Вимоги до дотримання техніки безпеки й організаційні заходи щодо попередження ураження людей електричним струмом. Пожежна безпека й система заходів, що запобігають пожежам і вибухам, правила евакуації людей під час виникнення пожежі	<i>Знати:</i> - правила евакуації людей під час виникнення пожежі; - вимоги до дотримання техніки безпеки щодо попередження ураження людей електричним струмом. <i>Уміти:</i> - дотримуватися правил протипожежної безпеки й навчати здобувачів освіти дотримуватися цих правил
	Ознаки погіршення стану людини, зокрема пов'язані із впливом зовнішніх чинників. Правила надання домедичної допомоги	<i>Знати:</i> - правила надання першої домедичної допомоги. <i>Розрізняти:</i> - ознаки погіршення стану людини, зокрема спричинені зовнішніми чинниками та гострими чи хронічними захворюваннями. <i>Уміти:</i> - надавати першу домедичну допомогу (за потреби); - ідентифікувати ознаки погіршення стану людини, які вказують на загрозу здоров'ю та/або життю

Генеральний директор
директорату шкільної освіти

Ігор ХВОРОСТЯНИЙ